

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΘΡΕΑ

Κωστής Κοκκινόφτας

Στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας (1571-1878) η εκπαίδευση στην Κύπρο ήταν ανύπαρκτη. Τα σχολεία ήταν ελάχιστα και οι κάτοικοι ζούσαν σε καταστάσεις αμάθειας και πνευματικού κόστους. Τα περισσότερα από αυτά είχαν ιδρυθεί μετά τα μεταρρυθμιστικά διατάγματα Χάττι-Σιέρριφ του 1839 και Χάττι - Χουμαγιούν του 1856 τα οποία περιείχαν κάποιες στοιχειώδεις ελευθερίες στους Χριστιανούς κατοίκους της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Στην Κυθρέα για πρώτη φορά λειτούργησε σχολείο στα μέσα του περασμένου αιώνα κυρίως για τα αγόρια της κωμόπολης αφού τα κορίτσια τόσο η οικογένεια όσο και η κοινωνία της εποχής προόριζε για τις δουλειές του σπιτιού.

Σιγά-σιγά όμως θεωρήθηκε απαραίτητο να φοιτούν και αυτά με αποτέλεσμα το 1885 να ιδρυθεί Παρθεναγωγείο στην κοινότητα. Πρώτες δασκάλες ήταν η Δέσποινα Χατζηλούκα και η Πολυξένη Παπαζαχαρία. Γράφει σχετικά η εφημερίδα «Σάλπιγξ» ημερομηνίας 6.3.1885:

«Θεού συνάρσει, προτροπή της Α. Αιδεσιμότητος του επόπτου των σχολείων και συνεργία του κ. Θ.Ι.Φραγκούς, του αγίου Πρωτοπαπά και τινών συγχωριανών μας, την Τετάρτη 13/25 Φεβρουαρίου ήνοιξεν εν τη ενορία Αγίας Μαρίνης φερώνυμον Παρθεναγωγείον, άνευ εθίμου τινός τελετής και παρατάξεως.

Προσελήφθησαν δε αυτώ ως διδάσκαλοι αι δεσπούναι Δέσποινα Χατζηλου-

κά και Πολυξένη ΠρωτοπαπαΖαχαρίου αμφοτέροι Κυθρεώτιδες και τελειόφοιτοι του εν Λευκωσία Παρθεναγωγείου. Επειδή δε τό έργον τούτον των Κυθρεωτών αξιούται πολλού επαίνου, α τε δη δεικνύοντος τον προς τα κρείττω ζήλον αυτών, παρακαλείσθε κύριε Συντάκτα της «Σάλπιγγος» να δημοσιεύσητε τούτο δια της αξιολόγου σας εφημερίδος όπως τύχη του δικαίου επαίνου παρά πάντων».

Η φιλομάθεια των κατοίκων τους οδήγησε να ιδρύσουν με δαπάνες της Εκκλησίας του Αγίου Ανδρονίκου αναγνωστήριο, ώστε να έχουν την ευκαιρία να μορφώνονται και οι μεγαλύτεροι. Μας ενημερώνει και πάλι η «Σάλπιγξ» ημερομηνίας 25.5.1896:

«Ευχαρίστως αγγέλλομεν ότι αναβιώσαν άρχεται λειτουργούν επί εδραιωτέρων ως ελπίζομεν βάσεων το αναγνωστήριον εν Κυθραία, εν μικρώ μεν αλλ' ευαέρω οικήματι ιδρυθέντι δαπάναις του Ναού Αγίου Ανδρονίκου. Ευχόμενα αυτώ βίον μακρόν».

Τα εγκαίνια του αναγνωστηρίου έγιναν τον Ιούνιον της ίδιας χρονιάς. Γράφει και πάλι η «Σάλπιγξ» ημερομηνίας 3.7.1896:

Την 16/28 Ιουνίου ενεκαινίσθη εν τη κωμοπόλει μας το κατά την 16/28 Μαΐου ανασυσταθέν Αναγνωστήριον «Η Κυθραία» ού ο πρόεδρος κ. Ι. Παυλίδης εξεφώνησεν λογίδριον, εξαίρον τον σκοπόν και τα εκ του Αναγνωστηρίου ηθικά και υλικά καλά».